

עלי מרפא
שער הגליון
יון הנגרי
למעשה
בני היכלא

- תברח להשית
- כל הפושט יד
- הנאווה המיוותרת
- פורים
- השידוך

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנוך לנער
שאל בני
הלכה פטוקה

- התורה הזמנית
- מדרגות בתיקון האותיות
- אהבת הבן לאביו שבשמים
- כריתת זרעו של עמלק
- בבדי כהן גדול
- פורים של חשך
- עד דלא ידע
- הלכות פורים

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

אהבה לא הגיונית

כל סבל וצער הוא הקדמה להתגלות, וכאשר הסבל נראה לא הגיוני תבוא בעקבותיו התגלות לא הגיונית.

גלויה המכילה אור שניתן לתפוס בשכל והגיון. לעומת זאת, להתגלות התורה הנסתרת שקיבלנו במגילת אסתר קדמה גזירת הכליה של המן בימי אחשוורוש (מגילה, ב"ב), המן היה רשע לא הגיוני, הוא רצה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, בלי

שתי התורות - התורה נגלית והתורה נסתרת - מקורן במה שבתוך הגבול ובמה שלמעלה מן הגבול. הגבול קרוי 'ימים', הימים הם גבול וצמצום, דהיינו כלים ובתוכם אור. העתיד לבוא מצוי מעבר לימים, מעל הזמן.

שתי המדרגות הללו מבטאות גם שתי בחינות באהבת השם. מדרגה אחת קרויה 'מידת האהבה' והמדרגה האחרת קרויה 'אהבה שבדעת'. האהבה הפשוטה היא זו שמופיעה בגבולות ההגיון והשכל, אהבה במידה. אהבה זו היא נשמתן של כל המצוות המעשיות שאנו מקיימים היום. לכל מצווה יש גדרים גבולות ותחומים המכילים אור אלוקי, אהבת ה' שיש לה גדר וגבול בתוכו שוררת אותה אהבה שבין יהודי לבורא.

ויש אהבה גבוהה יותר והיא השורש לאהבה שבתוך הימים והמידות, זו האהבה שבדעת, כלומר האהבה כשלעצמה בטרם ירדה והתלבשה בתוך גבול ונמדדה במידה. את האהבה הזו כמעט בלתי אפשרי לבטא בתחומי העולם המוחשי מפני שאין לה מקום בעולם שכולו גבולים ומידות, זו אהבה שלמעלה מן המידות.

שתי תורות

התורה שבנגלה מבטאת את האהבה השוררת בינינו לבין בוראנו בתוך גבול ומידה, תורה זו נגלתה על הר סיני. אולם בשעת מסירתה היא נכפתה עלינו, כי את ציווי התורה אפשר לכפות כשם שהאב יכול לכופ את בנו לציות לו. לפיכך נטען בגמרא 'מכאן מודעה רבא לאוריתא' - אנו נוכל לטעון שקיבלנו באונס ולא ברצון. כדי להשלים את קבלת התורה נזקקנו לקבלתה מחדש בימי אחשוורוש. בימיו קיבלנו מחדש תורה שהתקבלה זה מכבר אך לא באה לידי קיום, והיא התורה שבנסתרה המבטאת את האהבה שבדעת.

תורה זו יורדת לעולם באמצעות המגילה. דווקא חלק זה שבתורה נטול כל ציווי או הוראה מעשית (מדאורייתא), וכל כולה אינה אלא סיפור דברים. המגילה שנכתבה על ידי מרדכי ואסתר, מכילה אור של אהבת ה' למעלה מגבול ומידה, זו אהבה שבדעת, זו תורה של עתיד לבוא.

קבלתן של שתי התורות באה לאחר הכנה של גלות. וגם כאן ניכר היטב ההבדל: לקבלת התורה שבנגלה קדמה גלות מצרים, פרעה היה רשע 'הגיוני' הוא שיעבד אותנו כי רצה להרוויח מכך משהו, לאחר גלות זו קיבלנו תורה

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

המנוס הטוב ביותר - הוא לתורה ותפילה!

יום א' נח ראש חודש חשוון תקצ"ד והנה ברב מתתבך אע"פ שקול צעקתך עולה לשמים, אך ברבם אתה בעצמך משיב השבתך בצדך השובה נכונה ואמתית, בפרט מה שכתבת במכתבך הסמוך שאין לך מקום לנטוש פי אם לקבע עתים לתורה, אמת ויציב ונתון וקיים וישיר וכי הדבר הזה, כי בודאי תורה ותפילה הוא עקר הבית מנוס, מקל מה שעובר על האדם בכל יום.

ושים לבך היטב לדברים האלה, ותדע נאמנה שמעודי עד היום הזה, כמעט לא היה עת שלא עבר עלי גלי מה שעובר עליך, ובכל פעם נדמה לי שכמעט אפס תקוה חס ושלום, לילא ה' עזרתה לי בכל יום בדרבני הנפלאים שהקדיים לחיותנו בשבעה משיבי טעם וכי על ידי החלל נובע מקור חכמה וכי וכי.

זכר פי אין שום זמן בעולם, והכל הולך ופוזר וצל עובר וכי, ובצל עובר הזה יכולין לבלות קצת בתורה קצת בתפילה קצת בשירה וצעקה ושועה ואמנה ולתלות עיניו להשם יתברך, וקצת בשירה עם בני אדם במלי דשמיא ובמלי דעלמא, וקצת בעסקי משא ומתן ופרנסה וקצת בהנהגות ליקום הגוף שהם אבילה ופשתה ושנה וכי, ותתן קך חולף ועובר היום, וכן פמה ימים ותתן קך חומל השם יתברך ומושיע ועוזר מה שצריך פי לא לצח ידי וכי.

והעקר לבל לרשע מיום לחבדו, ואל יבהלך רעיוןך לא מן העבר ולא מן העתיד, והשועה והיום שאותה עומד ותכל לקופץ ולדלג ולברר ממה שאותה צריך לברר על ידי כל הנל.

דברי אביו נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	ליקוטי מוה"ר קמא	ליקוטי הלכות ח"ד	משנה ברורה ה"ב	דף היומי נור	ימי מוהר"ת
שבת	יא	סא	קא	מו	מ	פח
א	יב	סא:	קב	מו	מא	פט
ב	יג	סב	קג	מו:	מב	צ
ג	יד	סב:	קד	מוח	מג	צא
ד	טו	סג	קה	מוח:	מד	צב
ה	טז	סג:	קו	מט	מה	צג
ו	יז	סד	קז	מט:	מו	צד

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוה"ר קמא, סימן ל"ג

דין תורה עם דוד המלך

של הכפרי ונטל אותו אל תוך הריקוד, תוך שהוא מוזג לו כוס גדולה ומשקהו ומבסמו כדת היום, והכפרי החל לזעוק בתמימות מעומקא דלבא תוך כדי הריקוד "ריבוננו של עולם! צרות לבבי הרחיבו, ממצוקותי הוציאני!"

כך רקדו שניהם עוד ועוד, יחד עם כל החסידים, כשבין ריקוד אחד למשנהו נעמד הכפרי ונושא קולו "ריבוננו של עולם! צרות לבבי הרחיבו, ממצוקותי הוציאני!..." ורבי מאיר עונה לעומתו: "אכן, כשצר כל כך - ככה זועקים!" והכפרי צועק יותר בקול, ובקול גדול, עד שניחר גרונו מהזעקות.

חלפו ימים ספורים בלבד מאותו ריקוד קדוש של פורים, והנה נקישות על דלת ביתו של הכפרי, גביר אחד הזדמן לרגל ענייניו לאזור וכשראה מזוזה על הפתח שמח למצוא בית יהודי בכפר הנידח. "שמה אפשר להתאכסן בביתך?" שאל, והכפרי הזמינו בשמחה לסעוד אצלו.

ישב האורח ליד השולחן, ובתו של בעל הבית הגישה אל השולחן מאכל ומשקה, בצניעות ובענווה. האורח נוכח לראות כי מדובר בבת מוצלחת ויראת שמים, ונזכר בבנו היקר והמתמיד אשר הגיע לפרקו.

לאחר שסעד את לבו וברך, שח באוזני הכפרי דברים כהווייתם: "שמע נא, זכיתי ברוך ה' בבן מוצלח, וכפי שנוכחתי התברכת בבת מוצלחת בעלת מידות טובות, התרצה להשתדך עמי?"

הכפרי התרגש מההצעה, שכן הכרת פניו של האורח העידה בו כי הינו ירא ושלם ובנוסף גם בעל אמצעים, אך אמר כי עליו לשאול קודם לדעתו של רבו רבי מאיר מטפליק.

"רבי מאיר?!" נענה האורח בהפתעה, "הלא ידידי הקרוב הוא, גם אני מחסידי ברסלב ברוך ה', אין ספק שרבי מאיר יסכים לשידוך זה!"

למחרת עשו השניים את דרכם לטפליק. כשישמע רבי מאיר במה דברים אמורים, הביט בכפרי ובגביר חליפות בחיוך צופן סוד, הוא העניק את ברכתו בכל לב לשידוך, ולא ארכו הימים והצלחת נשברה, לשמחת אביה וכל ידידיו ומכריו.

ובכל שנה ביום הפורים, היה הכפרי נזכר באותו ריקוד, ומפסיר בינו לבין עצמו: אכן, מה שלא פעלו הדאגות, פעלו הריקודים והזעקות!

הוא ישב מכוונס בפנינתו, מביט בחבורת הרוקדים הצהולים, ופניו מעידות כאלף עדים כי השמחה ממנו והלאה. לבו בל עמו, ואיך יישא את רגליו במחול המרקדים?!

פורים בעיירה טפליק שבאוקראינה. לביתו של רבי מאיר, מתלמידיו של רבי נתן מברסלב, נקבצו ובאו חסידי ברסלב בני העיר לשמוח בצוותא ביום הקדוש אשר שערי שמים פתוחים בו. נרות רבים הודלקו בכל רחבי הבית, והחסידים נטלו

ני בשמחה תצאון

ציור של חסידים רוקדים

ידיהם לסעודת פורים. תוך כדי כך הם הוסיפו ללגום מן המשקה המשכר לקיים 'עד דלא ידע' כפשוטו וכמשמעו והשמחה החלה לעלות מעלה מעלה, עד שיצאו בריקוד נלהב.

והנה מבחין רבי מאיר בכפרי אחד המקורב לאנ"ש, המתגורר בכפר קטן לא הרחק, שונכס אל הבית, ברם אינו מצטרף אל מעגל הריקודים אלא יושב מרחוק ונראה כאבל בין חתנים.

ניגש אליו רבי מאיר: "יהודי יקר, הרי פורים היום! מדוע עומד אתה מן הצד ואינך שמח עמנו יחד?" השפיל הכפרי את עיניו ומפיו נעקרה אנחה השוברת לבו של אדם: "אתם אין לכם 'צביה' על הראש, ויכולים אתם לשמוח..."

רבי מאיר הבין כי הכפרי שרוי בצער עמוק, ונתן לו להשיח את מור לבו: "בתי הבכורה, כלילת המעלות היא, מזמן הגיעה לגיל שידוכין, אחריה ממתניו בתור עוד בנות המייחלות לחופתן, ואני, עני ואביון אנכי, אין ידי משגת להשיאן, וכי יכול אני לשמוח?!" "אכן, צרתך צרה" הסכים עמו רבי מאיר. "אך מאחר וצר לך כל כך, האם זוהי העצה, להיות בעצבות?!" עצתך היא לזעוק ולזעוק מקרב לב אל הבורא יתברך 'צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני!'"

לא הסתפק רבי מאיר בדיבורים, אחז בידו

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה ל"ג מאמר י"ג

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ז] ויכול כל אדם לטעם טעם אור האהבה שבדעת, כל אחד לפי בחינתו, אפילו עכשו בתוך הימים, הינו כשיקשר את לבו לדעתו. פי כל אחד מישראל יודע שיש אלקים בכלל, אבל הרשעים הם ברשות לכן (בראשית רבה נח פרשה ל"ד). והמדות והימים הם נכללים בלב, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (זהו תרימה קס"ב: ועו סנהדרין ק"ו): 'רחמנא לבא בעי', ובלבד שיקון את לבו לשמים (ברכות ה:), פי עקרון של המדות הוא הלב. נמצא כשיקשר את לבו לדעתו, שיוודע שיש אלהים (יודע) בכלל, שמוכל כל הארץ כבודו, יודע בידיעות התורה. וכשופף את לבו לדעתו הזה, הינו שלבו ברשותו, אזי נכללים גם כן המדות שבבלבו לדעתו. ואזי מקבלין המדות אור האהבה שבדעת, ורואה ומשיג אור הגנוז לפי בחינתו. הינו שהצדיקים והתורה שהיה גנוז וצפון עד עתה מקומו, כשופף את לבו לדעתו, אזי מקבל הלב שהוא שרש לכל המדות, ומקבל אור האהבה שבדעת, הוא האהבה שהיה בכח בין הקדוש ברוך הוא לישראל קדם הבריאה:

בכל מדרגה יכולים לטעום אור האהבה שבדעת

רבינו מדינש שייכול "כל אדם", לטעום את הטעם של אור האהבה שבדעת, כי יכול האדם לחשוב שיעקר העבודה המבוארת במאמר היא כפיית היצר, וכל זמן שלא כפה את יצרו בתכלית השלימות, הרי הוא רחוק לגמרי מכל עניין השלום והתגלות האהבה שבדעת והאהבה שבימים. לזה בא רבינו ומדינש ש"כל אדם" יכול לטעום את אור האהבה שבדעת, "כל אחד לפי בחינתו", והיינו גם כשעדיין לא זכה לכפות את היצר בשלימות, וכפי שממשיך רבינו "אפילו עכשו בתוך הימים", שהכוונה בזה בתוך הימים והמדות שבהכרח יש בהם גם בלבולים והסתרות, כי בעולם הזה אנחנו עדיין בתוך בירור הימים והמדות, ועד שנוכח לגאולה השלימה עדיין לא יושלם התיקון והבירור, ואף על פי כן יכול "כל אחד לפי בחינתו" להמשיך הארה מאור האהבה שבדעת.

והיינו כמו שנתבאר במאמרים הקודמים שעניין כפיית היצר הוא להתעורר בנקודה של אתערותא דלתתא שע"ז מכניע את הלבוש וההסתרה, וברגע שעשה אתערותא דלתתא, יכול לקבל הארה מהאותיות שנמצאים במקומו ומדרגתו, בכח הצדיק שכפה את יצרו בתכלית השלימות, וזכה לבנות את האותיות הקדושות שבמקומו, ולעשות מהם בחינת תורה עד שנמשך עליהם אור רב מעלילא, וע"ז יכול כל אחד בכל מקום שהוא, לקבל הארה מהאותיות האלו, ולבקש ולמצוא את השלום שבמקומו, שהוא התורה שיש במקום הזה, היינו הדרך להתקרב להש"ת במקום הזה, והכח להתעורר ולבקש ולחפש עניין זה הוא ע"י שמתעורר באור האהבה שבדעת שהוא עוצם האהבה שיש בין ישראל לאביהם שבשמים בלי שום תכלית וגבול, וע"ז יכול להתקדם "לפי בחינתו", באיזה מדרגה של בירור המדות בתוך הימים ולמצוא את השלום שהוא האהבה שמתגלה בתוך הימים.

אחד המרבה ואחד הממעיט

ובאמת הדבר מרומז ג"כ במה שהביא רבינו את המאמר חז"ל 'זבלבד שיכוון את לבו לשמים', שזה נאמר בהמשך לאחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוון את לבו לשמים, נמצא שזהו רמז גם כלפי עניין זה של כפיית היצר, שאחד המרבה ואחד הממעיט, העיקר שיכוון את לבו לשמים ויתעורר לעשות מה שבכוונו כדי לעשות נחת רוח להש"ת. ועל פי זה מוכן שהמאמר שהביא רבינו 'רחמנא לבא בעי' זה עצמו כפיית היצר, לכפות את היצר של הגאווה שאם אינו מצליח בשלימות כבר אינו כלום, אלא לדעת שהש"ת רוצה נקודה של לב, ובנקודה הזאת הוא

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

"כמה אנו צריכין להודות להש"ת שנתגלו בדור הזה נפלאות כאלה, שבאגרת קטן כזה מוזכר סודות נוראות כאלה" על מה נאמר?

על תורה ע"ד בליקוטי מוה"ר"ן תנינא, ששם מדבר שפורים הוא הכנה לפסח, ושמוקדשת פורים זוכים לטהרת הפרה

הזוכה: אברהמי ארליכמן מודיעין עילית

'במה המן הכי מקנא בעם ישראל?'

נפ"א

עושה נחת רוח להשי"ת עד אין סוף, וכשמתחבר לנקודה הזאת זה עצמו כפיית היצר ועי"ז זוכה לאור האהבה שבדעת ואהבה שבימים.

לקשר לבו לדעתו

והנה, כפי שכבר שנתבאר במאמרים קודמים, הכח להתחיל בבקשת השלום, שהוא בירור המדות והאהבה שבימים, הוא עי"י אור האהבה שבדעת, ועל כן כפי מה שיזכה האדם לקבל מהאהבה שבדעת, כך יוכל להתעורר יותר ויותר בבקשת השלום וביורר המידות יותר ויותר, וממילא מובן כמה נחוץ הוא להתייגע להמשיך הארה מאור האהבה שבדעת, ובה מגלה כאן רבינו דרך ועצה איך יוכל האדם להמשיך על עצמו את אור האהבה שבדעת עד שיזכה לטעום את הטעם הנפלא הזה. ומבאר רבינו שזה עי"י שיקשר את לבו לדעתו, כי כל אחד מישראל יודע שיש אלוקים בכלל, ועיקר התרחקות הרשעים הוא מחמת שהם ברשות לבן ואינם מקשרים את הלב לידיעה הזאת שבמה, ועל כן כשמשקש את לבו לדעתו, לידיעה שיש אלוקים בכלל ומלא כל הארץ כבודו, ולידיעות התורה בפרטיות, וכשכופה את לבו לדעתו בזה הוא מקשר את הלב שהוא בחינת המדות והימים, למח שהוא בחינת הדעת, ובה הוא ממשיך הארה של הדעת לתוך הימים, כשם שהוא המשיך הארה מהמח אל הלב.

ידיעה הכללית

והזכיר כאן רבינו שלש מדרגות, הידיעה הכללית שיש אלוקים בכלל, והידיעה בידיעות התורה, ושיכפה לבו לדעת הזה, כי ההתחלה היא הידיעה הכללית שהשי"ת בוודאי נמצא כאן, ומלא כל הארץ כבודו, ועצם הידיעה הזאת שאדם חושב עליה, יש לה כח עצום, כי בזה הוא ממשיך הארת הדעת לתוך הלב, [ובאמת זה עצמו עיקר כפיית היצר, וכפי שהזכיר רבינו בתחילת המאמר שאותו ששואל היכן אלוקך כבר בעיקר, נמצא שזה עיקר היצר הרע שצריך לכפות כדי לזכות לגלות את האהבה שבימים ואת השלום שבמקומו, אבל מלבד זאת, עצם המחשבה היא הארת הדעת לתוך הלב שסגולתה להאיר הארת אהבה שבדעת לתוך הימים].

ידיעה בידיעות התורה

והמדרגה השנייה היא ידיעה בידיעות התורה, שזה עיקר עבודת האדם לחפש תמיד איזה ידיעה של תורה שהוא יכול לחשוב עליה, הן בנגלות התורה, ובפרט אם יכול להתבונן ולראות איזה מצוה הוא מקיים עכשיו, ואיזה הלכות יש בעניין שעוסק בו עכשיו, ובפרט בפנימיות התורה, איזה דיבור מרבינו או ממוהר"ן שיכול לחשוב עליו ולחבר את לבו למחשבה הזו, [ובאמת זהו עיקר הביורר של המידות והימים, ובקשת השלום במדותיו ומאורעותיו, לחפש ולמצוא תמיד את אותיות התורה שנמצאים במקום הזה, אבל ההתחלה היא עצם המחשבה על התורה, שבה הוא ממשיך הארה מהמח אל הלב, ואחר כך, עי"ז עצמו יוכל להתעורר להמשיך ולחפש את האהבה שבימים ואת השלום במדותיו, עי"י שיתבונן איך יוכל לעבוד את השי"ת במקומו ומדרגתו].

לכפות את לבו לדעתו

והעיקר הוא המדרגה השלישית שהוא לכפות את לבו לדעת הזו, היינו שהידיעה הזו תגרום לו לשינוי, שלבו יתנהג על פי המחשבה הזו, שיתחיל לשמוח מאוד על מה שזמכה לעבוד את השי"ת, ויכניע ויגרש את העצבות, וכן כיוצא בזה בשאר העניינים, כגון לאכול בדרך ארץ ובמתינות, או בכללות לסור מרע ולעשות טוב, עי"י שמתקשר לידיעות של התורה שייכים במקומו ומדרגתו, [נמצא שזה עיקר כפיית היצר בפועל, וכן התגלות אור האהבה שבימים והמשכת השלום במדותיו ובמאורעותיו בפועל, אלא שההתחלה היא עצם כפיית הלב לדעת שבה ממשיך הארת האהבה שבדעת, ועל פי זה מובן שכל ג' אופנים אלו מלבד מה שממשיכים הארת הדעת אל הלב ועי"ז מאירים אור האהבה שבדעת, הם עצמם הדרך למצוא את השלום ואת האהבה שבימים].

ענין קבלת התפילות בפרט בפורים.
בתורה ל"ג מוצאים כמה מושגים השייכים לקבלת התפילות.
א) ענין השלום. ראה בתורה י"ד [אות ט] ושם מובן ענין קבלת התפילות עי"י השלום ישו"ע.
ב) ענין התורה. מובא במדרש תנחומא [פרשת אמור, טז] אמר הקב"ה בזכות התורה שאתם עוסקין בה, הייתי מקשיב ושומע תפילתכם, וכן בזהר הק' [פרשת מקץ דף רב ע"ב]: תנין מאן דבעי דקוב"ה יקבל צלותיה, ישתדל באורייתא יע"ש
ג) ענין צדיקים שנקראו ברית שלום. עי"י בספר 'עצות המבוארות' [תפילה אות
[מח]: כל יהודי והוא מקורב באמת לצדיקי אמת שזכו להגאון מקוה'גלוב זצ"ל [מועדים]: מקובל מצדיקים דפורים הזמן להוושע עי"י תפילה, וי"ל הטעם דבכל השנה יש מקטרגים שאין מניחים לתפילה לעלות וכו', ובאדר בריא מזלייהו ד'ישראל וכו', וכל שכן בפורים שהוא שורש כל החודש, על כן יכול אז לפעול בתפילתו להעלותה לשמי מרום אל מקומה הראוי לה, ואין שטן ואין פגע רע, עכ"ל.
ונזכה שהשי"ת יאזין שוועתו ויקבל תפילתו ברחמים וברצון, ונזכה לביאת גוא"צ במהרה דידן אכ"ר.
אברהם שלום הלוי שייא פעה"ק ת"ז
הבעל"ט שאז הוא עת רצון
הוא מקורב באמת לצדיקי אמת שזכו להגאון מקוה'גלוב זצ"ל [מועדים]: מקובל מצדיקים דפורים הזמן להוושע עי"י תפילה, וי"ל הטעם דבכל השנה יש מקטרגים שאין מניחים לתפילה לעלות וכו', ובאדר בריא מזלייהו ד'ישראל וכו', וכל שכן בפורים שהוא שורש כל החודש, על כן יכול אז לפעול בתפילתו להעלותה לשמי מרום אל מקומה הראוי לה, ואין שטן ואין פגע רע, עכ"ל.
ונזכה שהשי"ת יאזין שוועתו ויקבל תפילתו ברחמים וברצון, ונזכה לביאת גוא"צ במהרה דידן אכ"ר.
אברהם שלום הלוי שייא פעה"ק ת"ז
הבעל"ט שאז הוא עת רצון

תורה ל"ג [י"ג]

טעם גן עדן

סוד שכרות הפורים על פי תורה ל"ג

א) כאשר אדם רוצה להתקרב לה', צריך לשבר הקליפות הרעות, לעלות מדרגא לדוגא בזכרון אהבת הבורא אותו. וככל שמשבר היצר הרע כך זוכה למצוא יותר הרצון של השי"ת בכל דבר שנעשה עמו. אך עיקר הקושי להכנס לעבודת ה' הוא המציאות שאדם נמצא במקום שמרגיש נתק גדול ביותר, כאילו שהוא במקום שלא שייך כלל להתחיל להתקרב לבורא. וע"כ התחלה לפני שמתחיל לעבוד את ה' הוא, לדעת שהשי"ת מחייה אפילו המקומות הרעים והמטונפים.
ב) ענין זה הוא מסוכן מאוד, כי אם ילך באמת במחשבה שה' נמצא גם במקומות המטונפים, אזי אפשר להתבלבל ולחשוב שזהו רצון ה' שיהיה שקוע שם ח"ו, וזה בוודאי איסור חמור ביותר, כי בוודאי שעיקר העבודת ה' הוא לברוח מכל חשש רע וטינוף, ותחילת הביורר הוא לדעת להבדיל מה טוב ומה רע.
אך בכל זאת בשביל להתחיל בהכרח שידע בביורר מוחלט ללא שום ספק, שלית אתר פנוי מינה, ובוודאי שהשי"ת נמצא ממש כפשוטו בתוך אותם המקומות המטונפים.

ג) אלא שידעה זו צריכה להיות רק 'כדי חינו', כדי לא להיות כופר בעיקר עי"י שיחשוב שיש מדור ששם פנוי מאלקותו ית'. וע"כ צריך להמשיך חיות של אמונה, שהחיות הזו תלוי באתערותא דלתתא, כאשר אדם מתחזק בידיעה זו שה' נמצא עמו.
וכאשר ממשיך ידיעה זו, 'כדי חינו', לא יותר מדי, שלא ישקע שם באותו המקום הרע ח"ו, אזי יש בכוחו להתרומם ולהתחיל בעבודת כפיית היצר ולשבר הקליפות וללכת מדרגא לדוגא בדרכו לצאת מאותו הרע, אך תחילת היציאה הוא הידיעה הפשוטה הזו 'כדי חינו' שה' נמצא ממש עמו באותו המקום.
ד) וזהו סוד שכרות הפורים, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, סוד שאסור לומר כאשר אינו שתוי, אלא שצריך פעם בשנה להמשיך חיות 'כדי חינו', לדעת שגם ב'המן' יש ניצוץ אלוקי, שרק בשעת שכרות אפשר לומר, ובכח זה יכול להתחיל בכפיית היצר.
וע"כ פורים הוא ההתחלה. כי אף שהעבודה עצמה של שבירת היצר מתחיל מציאת מצרים וספירת העומר, אך בשביל להתחיל זאת, צריך שמחת הפורים.

צא הלחם עמלק

אחד ממצוות עשה שבתורה היא לזכור את מעשה עמלק, כמו שאנו קוראים בשבת זו "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתם ממצרים". במצווה זו התקשרו ברים ממפרשי התורה מה התועלת בזכירה זו, מה לנו לזכור מעשה עמלק ואת רעת טומאתו, בשלמא אם היינו מצויים לזכור מעשה ה' וגבורתו נגד עמלק, או את ההבטחה שהבטיח למחר תו לעתיד, ויחא, אבל מה ענין זכירת מעשה רשעתו שלחם בישראל, ומה תועלת יציאת למעשה מזכירה זו, התינה בשאר זכירות כזכירת יציאת מצרים ומעשה מרים, שע"י זכירת הניסים שהיו במצרים תגדל האמונה והאהבה בקב"ה, וע"י זכירת עונשה של מרים יבוא להזהר מדיבורי לשון הרע כמובא בחז"ל, אך זכירה זו מה תועלתה.

אמנם מהמבואר בדברי רביה"ק (לקו"מ) ומהרה"ר (לקו"ה) ר"ח ה"א) יצא שקליפת עמלק היא בחי' הסתרה שבתוך הסתרה, והיינו שכן טומאת עמלק הוא שכשהוא מטמא את האדם ח"ו אי נסתר מן האדם לגמרי שהוא מצוי בתוך קליפה והסתרה ונדמה לו הכל כמישור, וכמו שאמרו חז"ל (ילקוט ש' שמות רסא) שעמלק היה בא תמיד במטמוניות ובהסתר פנים, והיינו שעמלק מתלבש בלבושים שונים באופן שאין מכירין בו שהוא עמלק כלל.

וע"כ נצטוו לזכור מלחמת עמלק כדי שנדע ונבין גם לעתיד איך נראית מלחמתו, ולא נטעה לשבת שאננים במלחמתו הנסתרת, דווקא ע"י שנזכר עניינו ודרכי מלחמתו ואופן פעולותיו הנסתרות בימים ההם, ע"י נכל להשמר הימנו שלא להכשל עוד בפח יוקשו גם עתה, וזו התועלת שבזכירה.

היש' בקרבנו אם אין

קודם מלחמת עמלק עלה בלב בני ישראל ספק קל לפי דרגתם, היש' ה' בקרבנו אם אין, ספק אשר כלפי חוץ הוא אינו נראה כעבודה זרה, אלא כשאלת תם זו אודות השגחת השי"ת עליהם, ואף כענוה' מדומה, הם חיששו שטא פגמו, ומחמת נמיכות מדרגתם שוב הם אינם ראוים לניסים כפי שהיה מיום צאתם ממצרים עד כה, וא"כ אין להם לסמוך על הנס ויהם לחפש עצה ע"פ דרך הטבע (כמובא בלקו"ה), הם לא העלו בדעתם שישאלה זו נובעת מטומאת עמלק

עומק הפרשה

בגדי כבוד, לא חיצוני מדי?

לשוב להשי"ת.

אך עיקר המניעה היא ההסתכלות החיצונית על נפשו ועל מצבו, כאילו אינו רחוק כל כך מהשי"ת, ברוך ה' הכל בסדר, 'אמנם אני צריך לתקן פה ושם, אבל בכלליות המצב שפיר ומתוקן'.

לעומת זאת הכבוד והעטיפה הם מוכרחים אצל האדם, אדם שהוא ערום בלי שום כבוד והערכה, אינו אדם כלל, חז"ל אמרו (יבמות סג): 'אין לך משוקן ומתועב לפני המקום יותר ממי שמהלך בשוק ערום', ואף פסלוהו לעדות כי אינו מקפיד על כבודו כלל (כמובא בשו"ע ח"מ ל"ד, יח).

כי אכן האדם צריך לכבד את עצמו, לזכור שבאמת יש לו נקודות טובות, להנהיג את עצמו בדרך מכובדת כראוי לבר ישראל, אבל מתחת כל אותו כבוד יזכור שבאמת הכבוד אינו אלא של השי"ת.

הכבוד האמיתי הוא אצל הצדיקים ומשרתי ה', הם צריכים לכבד את עצמם ביותר, חז"ל הזהירו מאד תלמיד חכם שיש רב על בגדו, וכך היה נהוג בישראל שהרבנים כיבדו את עצמם ואת תורתם גם בלבוש חיצוני ומכובד, עד שהכהן גדול היה חייב ללבוש בגדי פאר לכבוד ולתפארת, ובה העלה את כבוד הבגדים לשרשם בתכלית השלמות.

(ע"פ ליקו"ה ערלה ה)

וְעִשִׂיתָ בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאֵרָתוֹ:

הבגדים הם כבוד האדם, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין צד.) 'רבי יוחנן קארי למאניה מכבדותי, וכמובא בגמרא ובפוסקים שבשעת התפילה חייב ללבוש בגדים מכובדים, שכן הוא כבוד התפילה וכבוד המקום (עין ברכות כה. ובשו"ע א"ח סי' צא).

אבל כבוד זה סכנה גדולה טמונה בו, כי אכן הבגד מכבד את לובשו, אבל אם אינו מקבל כבוד זה באופן הנכון, אלא הולך שבי אחר אותו כבוד שהבגדים מכבדים אותו, באותה שעה הוא בעצמו אינו יודע מפנימיותו ומסתכל על עצמו באותו מבט חיצוני, הכבוד החיצוני וההסתכלות שאחרים מסתכלים עליו מטעים גם אותו, עד שהוא מתפתה להאמין לבגדיו ולמראהו החיצוני המכובד.

כי באמת טבע האדם להכיר את עצמו, בפרט ברגעים חשבון הנפש יכול כל אדם לראות עומק ריחוקו מהשי"ת, להזכר באותם פעמים שפגם בכבוד השי"ת וציער את השכינה הק', להתבונן איך נראית תפילתו, תורתו, קדושתו, וכן הלאה.

אם היה נשאר בידיעה זו, בוודאי היה מחפש בכל צורה איזה דרך ועצה איך להתקרב להשי"ת ושום מניעה ודחיה לא היו מונעים אותו מלנסות כל דרך

חינוך לאור הפורים

מקרא מגילה

א] יסוד החינוך הוא לדעת שכל ילד נשלח כאן לעולם לצורך תיקון מסייגים, והשי"ת מסובב עם כל אחד ואחד מעשה פלאות, ממש כמו מעשה המגילה, שבשעת מעשה אין מבינים מה ה' רוצה מכל הסיפור, אך מי שמתבונן היטב בסוף המעשה, ואינו עוצר את המעשה באמצע, ומתאפק לא לשאול שאלות, הוא זוכה לראות בסופו של המהלך את פלאות הנהגת ה' בחינוך בניו.

ב] מרדכי בתחילה מזוהר את עם ישראל שלא ילכו לסעודת אחשורוש, אבל כאשר רואה שהם בכל זאת הולכים, לא הפקירם, אלא הלך גם הוא לשם לשמור על כשרות המאכלים, שלכל הפחות יעשו שם נחת רוח לה'. כמו כן, בחינוך פעמים שהנער הולך לסעודת אחשורוש, יש להתחזק שלא להתייאש ממנו, וללכת אחריו שם, ולראות איך במקומו אפשר לחזקו לזכור מהשי"ת.

ג] מרדכי ראה בלקיחת אסתר לאחשורוש רמז ברור שעתידי לבוא ישועה גדולה מך, ועל כן הלך יום יום לראות מה היא הישועה (רש"י - אסתר ב יא). וכמו כן דווקא כשיש צער גידול בנים, יש לראות בזה רמז שבוודאי רק בדרך הזה הנשמה הזו תגיע לתיקונה, ויש לעמוד מהצד עם הרבה תקווה לראות באיזה אופן פלאי ה' יביא את הישועה ואת הנחת.

משלוח מנות

א] הטעם הפשוט למצוות משלוח מנות הוא לעורר אהבה ורעות בין חברים, לאו דווקא כשהחבר זקוק לעזרה. כך גם בחינוך יש לעורר אהבה ורעות בין האב לבן, בין המחנך לתלמיד, עוד לפני שהילד זקוק לעזרה, לשלוח תמיד מנות של אהבה ולהרבות רעות.

ב] מובא בספ"ק שהמשלוח מנות הוא בקדושת אכילת המן - לחם מן השמיים במדבר, וכמו כן יש לזכור שכל חיור וכל שיחה עם הנער, הנער מצידו מקבל זאת כמו לחם מן השמיים במדבר, ואין לשער את ההשפעה.

מתנות לאבינוים

החידוש בצדקה של פורים הוא שכל הפושט יד נותנים לו, ויורדים לכל אחד ואחד לעזור לו ולסייע בעדו, בלי לבדוק יותר מדי. ומכך נלמד, לרדת לכל אחד לראות מה באמת הוא צריך, ושם לעזור לו ולחזקו ולתת לו כוחות, בלי לבדוק יותר מדי אם מגיע לו אם לאו.

משתה ושמחה

א] כמובן זהו יסוד החינוך להרבות שמחה תמיד בכל עת, [כפי שהרחבנו במאמרים קודמים], להשרות אוריה של שמחה גם כשאין סיבה הנראית לעין שאפשר לשמוח בגללו.

ב] מובא ברש"י שבשביל לקיים את כל האורות של המגילה יש לעשות המשתה תיכף לאחר תפילת שחרית של פורים אשר בכוחו מתקיים האור לכל היום. ולעניינינו בחינוך, שבביל לקיים את כל האור שנאמר לעיל, בענין המגילה, והמשלוח מנות ומתנות לאבינוים, הכל חייב להיות דרך המשתה והשמחה אשר דווקא כך יש קיום לכל שאר עניני החינוך.

מהי כוונת שתיית היין?

א[היין מביא שכחה לעולם ובלבול כח השכל, ועל כן צריך להזהר שלא לשתות הרבה במשך ימות השנה, כי זהו קליפת עמלק לבלבל הדעת, אך עתה בפורים זוכים לזכרון גדול, שהוא מצוות היום 'זכור את אשר עשה לך עמלק'. והזכרון הוא באופן כזה שזוכים לזכור בתוך הבלבול הגדול של היין את מציאות ה' באופן מגולה ביותר מה שלא זוכים לזה כל השנה.

אלא שמחמת כן יש לשתות מתוך כוונה להתקרב יותר לה', כי הכל תלוי בכוונת השתייה באיזה אופן הוא יוצא מכלי שכלו ודעתו.

ב[מסופר בסיפורי מעשיות מעשה ב', שרצו לעשות שידוך בין הרופא לבין המלכה, ופחדו לדבר מהשידוך הזה שמא הוא לא מתאים, ורק כאשר היו שתויי יין, אז יכלו לדבר מהשידוך, ואז אמרו, הכל טוב ויפה, אבל הבה ונדבר מזה כאשר לא נהיה שתויי יין, ולמחרת כאשר התעוררו מהשכרות, התיישו מהרעיון של השידוך, אך כיון שכבר דברו מהשידוך, יכלו לדבר גם בלי פה שתי, ונסכם ביניהם

השידוך.

וכמו כן בפורים מדברים על שידוך נסתר ביותר בינינו להשם יתברך במקומות הנמוכים ביותר של האדם, שרק כאשר יש פה שתי אפשר לדבר מהשידוך הזה, ובכח זה, כאשר מתעוררים למחרת פורים אפשר להמשיך לדבר מהשידוך, להיות שידוך בר קיימא בס"ד.

ג[והעיקר למעשה הוא לעורר שמחה גדולה בהשם יתברך, להשליך כל השכל ולשמוח באמת הזה שאנו קשורים להשם יתברך בקשר של אהבה שהיא למעלה מהדעת והשכל, עוד מלפני הבריאה, והוא בוודאי מלא רחמים עלינו, ואף שאנו עדיין עבדי אחרשוש, אך מעשה המגילה מספר לנו ש'כל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בו', והשם יתברך בוודאי ישמע תפילתנו ויגאלנו לבסוף, ובהתנוצצות הזו שמתנוצץ בפורים, מעין השמחה שלעתידי לבוא, נוכל לקבל כח ותקווה חדשה לצפות לגאולה השלמה.

◆ הלכות חג פגח: הופיע! החוברת הנפלאה 'הליכות קודש - פורים' שנערכה ביד אמן ע"י הרה"ח ר' אברהם יצחק קלצקי שליט"א, המחבר את הלב לעבודת ה' בתמימות ובפשיטות, ומחבר את אור הפורים לכל זמן ומצב. לדרכי קבלת החוברות (מהדורת כ"ס) וכן חוברות 'שאל בני - מגילת אסתר ופורים': 0504155435. כמו כן, ניתן להשיג במכון 'מעיינות הנחל' את החוברת 'מועדי ישראל - פורים' המלוקטת מספרי רבינו ז"ל ותלמידיו. 0527625525.

◆ התורה הזמנית: מסלול נוסף מטעם ארגון 'תמימי דרך' ללימוד תורה ל"ו - 'בקרוב עלי מרעים', עם הליקוטי הלכות שעליה. ככולל 'לטייל בתורתו' עדיין עוסקים בתורה ל"ג, כאשר א"ה בתקופה הקרובה יתאחדו הקבוצות להתחלת תורה חדשה, וכפי שיתפרסם בעתו.

◆ בשורה טובה תדשן עצם עם הופיעו לאור עולם הקונטרס למבקשי ה' 'עצה שלמה' על התורה הזמנית - ל"ג, המאיר באופן עמוק ומעשי את דרכי החיים היוצאים מן התורה הנלמדת. נכתב על פי שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א, ועתיד לצאת לעיתים קרובות א"ה. מופץ בבתי הכנסת של חסידי ברסלב בארץ ובעולם.

◆ שיטתו ושיטתו בשמחת תורה: א"ה במוצאי שבת קודש זו, פרשת תצווה-זכור, יתיקיים מעמד שמחת הכנסת ספר תורה בקהילת חסידי ברסלב 'קרן אור' ברמת בית שמש ב'. התהלוכה תצא בתופים ובמחולות בקול רינה והמון חוגג, מבית המשפיע הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א רח' לויטס 3 בעיר בשעה 8:00, אל עבר בית המדרש 'אהל הדסה' שברח' רבי יהושע. נגיל ונשיש בזאת התורה!

י"ל ע"י מנחם עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערטת נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

מתנות לאביונים

בוקר הרי די בחמש שקל בערך, אך אם נחשב לפי ארוחת צהריים, הוא לפחות 25 שקל. וכן נכון לעשות. אכן מה שנותנים עבור האשה והילדים, אפשר להקל לתת כדי עלות של ארוחת בוקר או רק כשיעור פרוטה.

כספים הראויים למתנות לאביונים

א. אין לתת מתנות לאביונים ממעות מעשר כספים או מכסף שנדרו לצדקה. אמנם מה שנותנים יותר ממה שמחויבים, יכולים לתת מכספים אלו, והיינו לאחר שנתנו לשני עניים, יכולים לתת לעוד עניים מכסף הנ"ל. אבל מה שנותנים לשני העניים הראשונים, אזי אף כשמוסיפים להם יותר מכדי החיוב, י"א שאין לתת ממעשר.

'מעות מחצית השקל' [שמעיקר הדין מיועדים לעניים], אפשר לצאת בהם גם ידי חובת מתנות לאביונים.

ב. נתנית מתנות לאביונים בצ'ק, הדין ק"י: (א) כל שיש איזה אפשרות לקנות עמו בו ביום, או לפרטו [אפילו אם מקבלים קצת פחות מהסכום הנקוב], יוצאים ידי חובה לכל הדיעות (ב) ואם אי אפשר להנות ממנו בו ביום, נראה לי שיוצאים בזה לכתחילה אך אינו מן המובחר (כיון ש"א שמתנות לאביונים הוא כדי שיהיה מידה בו ביום) (ג) בכל זה אין חילוק בין צ'ק מזומן או דחוי. וכן אין נפקא מינה אם יש כסף בבנק או לא (ד) הפקדת צ'ק בחשבון הבנק של העני, שבוודאי כלל אינו נחשב כמזומן עד כמה ימים, הדין תלוי: אם יש אפשרות להנות

החייבים בזה

בחורים. אם יש להם כסף משלהם, חייבים. ואם אין להם, נראה שחייב האב לתת להם כסף בכדי שיוכלו לקיים המצוה. קטן וקטנה. נכון שהאב יתן להם כסף כדי שיקיימו המצוה בעצמם. או לפחות לזכות בשבילים וכדלהלן.

אשה ובת גדולה. המובחר ביותר שיתן לה הבעל/האב כסף בכדי לתת לעניים. או שיתן עבורה על ידי 'זכיל', והיינו שיתן כסף לאיחר על מנת שיזכה בו עבור האשה או הבת, ואותו הכסף יתן לעניים. ונכון שידיע לה מוקדם שיעשה כן.

למי יש לתת את המתנות?

מי שאין לו לצרכים ההכרחיים הרגילים לסתם בני אדם, או מי שיש לו התחייבות או חובות ממשואי לידו. ולכתחילה יש להקדים את עניי העיר. - למוסדות תורה או לשאר צדקות, אם כי הוא מצוה גדולה, נראה שאינו יוצאים בזה מתנות לאביונים. - קטנים שכל מחסורם הוא על אביהם, ומקבצים סתם, אין שום חיוב לתת להם. - צריך לתת לשתי עניים לכל אחד מתנה אחת. ואפשר לתת את שתי המתנות לגבאי צדקה או 'קופה של צדקה', שמחולקים זאת לכמה עניים.

שיעור 'מתנה'

יוצאים אף בנתינת 'כדי פרוטה', וכדעת הרבה פוסקים. ונכון לצאת ידי כל הדיעות ולתת 'כדי שיעור סעודה'. ואם נשער לפי ארוחת

החיזוק השבועי

וְכָל הַתְּחַזְּקוֹת בְּחַיִּינָה אֶסְתֵּר לְעֵצֶק תְּמִיד לְךָ יִתְבָּרַךְ הָיָה עַל יְדֵי מְרַדְּכֵי הַמְּרֻמָּה עַל כֵּן, כִּי מְרַדְּכֵי בְּחַיִּינָה צְדִיק הַדּוֹר עוֹסֵק תְּמִיד לְלַמֵּד עִם כָּלל יִשְׂרָאֵל בְּחַיִּינָה אֶסְתֵּר שִׁחְזָקוֹ עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּה הַמְּמִיד אֶפְלוּ בְּעַת אֲרִיכָת הַגּוֹלָת כְּכָלל וּבַפְּרֻט, בְּגוֹף וְנַפְשׁ, אֶפְלוּ בַּתְּקֵף הַהִסְתַּרְהָ...
כִּי גַם הַתְּפִלּוֹת שֶׁל הַחֲלוּשֵׁי פֶחַ שְׂבִיִּיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּבַחַיִּינָה אֶסְתֵּר בְּבַחַיִּינָה הַסְתַּרְהָ גַם הֵם מְעַלְוֵי יָרִיחַ טוֹב לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הַצְּדִיק הַדּוֹר בְּחַיִּינָה מְרַדְּכֵי שְׂאֵלָיו אֲנִי מְקַשְׂרֵינִי תְּפִלְתָּנוּ שֶׁהוּא מְעַלָּה גַם תְּפִלְתָּנוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְרִיחַ נִיחֻחַ:

ליקוטי הלכות, נחלות ד, טז

יהלום

הכלל שקלפת המן - עמלק הוא המחליש לב בני ישראל!

ליקוטי הלכות, נחלות ד, טז

מתחדש בקו | מחבר שיעורים הבנה לפרטים | משמיעי אנ"ש בשלוחה 3 | 02-50-90-567 | חיים טובים | האטליין | אידיש